

- 5.9.5. El PP dividit: consulta entre els membres
- 5.10. Les esmenes relacionades amb les tasques del Consell Consultiu
- 5.10.1. Les tasques del Consell Consultiu
- 5.10.2. El punts de reflexió de la LPL
- 5.10.3. Les modificacions del legislador
- 5.10.4. Les diferents reaccions en el món de la política
- 5.11. El desenvolupament de la votació

- 5.11.1. La votació
- 5.11.2. Punts clau de la LPL
- 5.11.3. El debat

Conclusions

Abreviacions

Bibliografia

Resum

Text de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística

Elena HEIDEPRIEM

Xavier LABORDA, *Comunicació institucional i literatura de paperera*, Contextos, núm. 7, Editorial 3 i 4, València-Barcelona.

Xavier Laborda, professor de la Universitat de Barcelona dedicat a l'estudi de la comunicació pública ja havia publicat obres com *Empirisme i racionalisme a la lingüística del segle XVII* (1981), *L'educació davant la informàtica* (1988), o *De retòrica. La comunicació persuasiva* (1993), ara fa un pas més i remena dins les papereres de la democràcia per estudiar un àmbit poc treballat de la comunicació, els dels (con)-textos locals de les ciutats mitjanes, on residim bona part de la població dels nostres dies. Recull els esdeveniments i elements de la vida col·lectiva local, les categoritzacions identitàries dels individus residents a Sant Cugat del Vallès, les festes populars, les salutacions i altres comunicacions de les autoritats locals, reflexions sobre les festes locals els textos dels calendaris locals... Ara i

adés apareix el tema de les representacions i els sentiments d'una comunitat que han crescut ràpidament.

I no ho fa pas des de l'anàlisi de la lingüística tradicional sinó, en paraules d'Albert Bastardas, amb el cos teòric crític i interpretatiu de la perspectiva sociopragmalingüística, la sociohermenèutica crítica, o, com diu l'autor, amb els instruments de la retòrica i la pragmàtica.

Com escriu Bastardas en el prefaci, es tracta d'un llibre «que podríem anomenar *polifònic* o *orquestral* atenent als diferents vectors d'anàlisi utilitzats i a la forma com estan integrats. No és ni una obra clàssica del discurs ni de la pragmàtica canònica, sinó una mirada holística a distints aspectes de la realitat de l'àmbit local, espai complex on la realitat humana és fecundada mú-

tuament i indestriablement tant per les condicions macrosocials com pels impulsos, les necessitats i les motivacions dels individus». L'autor tria l'espai local on convergeixen la psicosfera —relativa als cervells/ments individuals—, la socioesfera —la cultura produïda per les interaccions dels cervells/ments— i la noosfera —el llenguatge, el saber i les regles lògiques i paradigmàtiques— de la realitat humana, segons explica Morin. I ha escollit aquest àmbit d'anàlisi perquè opina que la ciutat és «el millor àmbit per a lluitar contra la dissolució de la vida política i per a afavorir les pràctiques democràtiques. L'espai social que atresora la memòria històrica més llegidora, la més comprensible, la que ens parla amb claredat de qui som nosaltres, veïns i forasters, i què volem fer tots... Matriu de la retòrica i l'oratòria».

Laborda vol mostrar i estudiar els discursos dels representants municipals des de la recuperació de la democràcia incompleta (no serà completa fins que no puguem exercir el dret de l'autodeterminació), a la darrerria dels anys setanta del segle passat, però no opta per estudiar les paraules altieloqüents o solemnes dels discursos explícitament polítics, sinó que s'immergeix en aquells altres discursos de les papereres, els de la vida de cada dia i dels dies de festes locals de la ciutat de Sant Cugat del Vallès. I els compara amb altres discursos visitant

èpoques diferents des de la perspectiva de la sociolingüística crítica.

Per què aquest interès aparentment modest? L'autor s'interessa pels discursos menors del consistori, aquells que semblen desproveïts d'intenció política, material caduc, de rebuig i d'oblit. Discursos aparentment innocus o superflus però farcits de connotacions i ideologia subtil. Laborda ha triat aquests textos amb objectius polítics entre línies, perquè són discursos que expressen un sentiment exultant que volen encomanar tota l'audiència i perquè té la intenció d'esbrinar els recursos comunicatius que emprà el Consistori i les circumstàncies que aprofita aquest per tal d'establir marcs de participació i de cultura democràtica. Vol observar les condicions de comunicació institucional i la seva influència en l'eixamplament de la gestió democràtica o, per contra, en la dissipació de la política.

L'autor desemmascara, per exemple, l'ús de termes aparentment simpàtics i progressistes com *nouvinguts*, segregació simbòlica i benigna, que l'estudiós desautoritza (el qualifica de disgregant, eufèmic, pejoratiu, inversemblant, irrellevant...) amb les eines de la seva anàlisi; gosaria afirmar que després de l'aparició d'aquest llibre deixarà d'usar-se aquest estereotip discriminatori a Sant Cugat. En l'estudi dels calendaris editats per ajudar la normalització lingüística i per difondre el patrimoni local, l'autor hi veu la pro-

moció d'una idea de comunitat però també l'adhesió a l'acció del govern municipal. Despulla els lemes publicitats pels alcaldes, peces retòriques que volen exhibir els signes del poder, frases apologetiques de la ciutat, publicistes sovint benvolents, exagerades, petulants, narcisistes, però que socialment no semblen estranyes ni inapropiades, perquè s'han dit i escrit milers de voltes.

Es fa saber a tots els lectors que en aquest llibre les parets opaques i

plenes de coloraines triomfalistes i propagandístiques dels edificis municipals esdevenen parets transparents il·luminades per l'anàlisi crítica del discurs, atès que per a l'autor la gran potència ideològica dels papers de la literatura del simulacre que ha estudiat rau en la dissimulació de la seva natura: el lluïment social i la legitimació ideologicocultural dels governants.

Jordi SOLÉ I CAMARDONS

Catalunya-Quebec. Legislació i polítiques lingüístiques. Actes del Col·loqui Internacional sobre Polítiques i Legislacions Lingüístiques Comparades. Barcelona, octubre de 1999. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura. Publicacions de l'Institut de Sociolingüística Catalana, Sèrie «Documents de Treball», núm. 13, 2000. 300 pàg.

Catalunya, de la fi del franquisme ençà, en el procés de recuperació del rol públic de la llengua catalana, de tornar-la als àmbits socials d'ús, de fer-la normal arreu i de fer-la present també en els nous escenaris comunicacionals ha trobat camins, tant propis com iniciats en altres llocs. Ha seguit, d'una banda, vies que s'han dissenyat de bell nou —a vegades reorientant el que ja s'havia fet durant la Renaixença i altres èpoques de construcció del catalanisme—, i, d'una altra, vies empreses en altres comunitats nacionals i lingüístiques amb objectius semblants. D'aquestes, destaca el cas del Quebec, territori i comunitat lingüística francòfons al

Canadà, Estat on la llengua predominant és l'anglès.

Catalunya —ja constituïda en comunitat autònoma— i la província del Quebec —amb la terminologia que correspon als territoris que conformen l'Estat federal del Canadà— van iniciar aviat contactes per tal de cooperar en matèria lingüística, i també en altres àmbits com el cultural i l'econòmic, ja que d'habitud aquests camps d'actuació es complementen. Pel que fa a l'intercanvi i l'ajuda mútua, convinguts en diversos camps de la lingüística, aviat van donar fruits. Més ençà —ultra altres iniciatives—, una bona mostra n'ha estat el Col·loqui al qual ens referim en aquesta recensió.